

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Lysice, okres Blansko

679 71 Lysice 360

Identifikátor školy: 600 106 284

Termín konání inspekce: 30. duben a 3. květen 2004

Čj.:	11-1038/04-11066
Signatura:	s11cx105

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve speciálních třídách ZŠ ve školním roce 2003/2004 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve speciálních třídách ZŠ vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve speciálních třídách ZŠ v předmětech český jazyk, matematika a řečová výchova ve školním roce 2003/2004 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní školu Lysice, okres Blansko zřídila obec Lysice, se sídlem Horní náměstí 157. Škola je od 1. ledna 2004 příspěvkovou organizací sdružující základní školu (kapacita 550 žáků), školní družinu (kapacita 75 žáků), školní klub (kapacita 475 žáků) a školní jídelnu (kapacita 450 jídel). Do školy se žáci sjíždějí z 23 okolních obcí. Po zrušení ředitelství Zvláštní školy Lysice se od 1. září 1993 staly součástí Základní školy Lysice speciální třídy pro děti s mentálním postižením. Ve školním roce 2003/2004 byly zřízeny tři třídy, s celkovým počtem 26 žáků. Do tříd jsou zařazeni žáci podle stupňů zvláštní školy (1. – 3 ročník, 4. – 6. ročník a 7. – 9. ročník). Žáci jsou vyučováni podle platného programu zvláštní školy.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM VE SPECIÁLNÍCH ŠKOLÁCH

Výuku ve speciálních třídách zabezpečují tři vyučující, kteří splňují požadované podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Také výchovný poradce, který se podílí na řešení problémů žáků v těchto třídách, splňuje kvalifikační podmínky dané příslušnou vyhláškou.

Organizace provozu školy je dána v rádech školy a dalších dokumentech. Jejich jasnost a přehlednost spolu s jednoznačně formulovanými kompetencemi vedoucích i ostatních pracovníků umožňuje efektivní řízení školy. Pozitivní je, že dokumenty kromě povinností deklarují také práva všech zúčastněných – zaměstnanců, žáků i rodičů. Zavedený informační systém vzhledem k zaměstnancům celé školy je funkční a účinný. Metodické sdružení I. stupně, v němž jsou zapojeny také speciální třídy, pracuje systematicky a plánovitě. Zabývá se řešením aktuálních problémů v činnosti školy i jednotlivých tříd.

Ředitel školy má promyšlený systém vedení zaměstnanců. Je přirozenou autoritou, v kontaktech se zaměstnanci uplatňuje partnerský přístup založený na vzájemné spolupráci. Svým osobním zaujetím dokázal přesvědčit pedagogy k spolupodílení se na úspěšném ověřování tvorby školního vzdělávacího programu. Má jasně stanovené priority ve vzdělávání i výchově žáků a svou odbornou erudicí dokázal pro jejich plnění získat kolektiv. Účinně k tomu využívá pravidelných pedagogických rad i operativních porad, promyšlenou kontrolní a hospitační činnost a systematicky realizované další vzdělávání zaměstnanců. Ze sledované výuky ve speciálních třídách bylo zřejmé, že zvolený způsob vedení je účinný a pozitivně ovlivňuje úroveň výchovně vzdělávací práce. Zřejmé to bylo zejména z přístupů k žákům a upřednostňování činnostně pojatého způsobu výuky. V plánování a realizaci personálního

zabezpečení výchovně-vzdělávacího procesu jsou přístupy a vztah k žákům hlavním hlediskem výběru pedagogických pracovníků do speciálních tříd.

Zavedené pravidelné sebehodnocení zaměstnanců školy podle známých kritérií, spolu s hodnocením prováděným vedením školy, tvoří účinný nástroj k zvyšování kvality pedagogického procesu. Slouží také k diferencovanému odměňování pracovníků.

Úroveň personálních podmínek je ve vztahu ke speciálním třídám vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlí ve starší, v současné době postupně rekonstruované budově v klidném prostředí na okraji obce. Speciální třídy jsou umístěny mezi běžnými, k výuce mohou využívat všechny odborné pracovny školy i tělocvičnu. Vybaveny jsou starým, již poměrně opotřebovaným nábytkem. Velikost nábytku odpovídá rozdílnému vzrůstu žáků a třída, kde jsou zařazeni žáci prvního stupně je vybavena relaxačním kobercem. Díky péči, kterou věnují pedagogové údržbě nábytku působí prostředí příjemným dojmem. Pro výuku jsou třídy vybaveny velkým množstvím názorných pomůcek a dostatečným množstvím učebnic a pracovních listů pro zvláštní školu. Odpovídající je také vybavení audiovizuální technikou

Kontrola využívání materiálních zdrojů je prováděna průběžně při hospitační činnosti. Podle potřeb jsou pomůcky a materiál ve speciálních třídách doplňovány a obnovovány. Z hlediska zlepšování materiálně-technických podmínek celé školy má ředitel hlavní úkoly stanoveny v koncepci a postupně je realizuje prostřednictvím rozpočtů projednávaných se zřizovatelem.

Materiálně technické podmínky speciálních tříd jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Žáci ve speciálních třídách byli vyučováni podle schváleného Vzdelávacího programu zvláštní školy č. j. 22 980/97-22 s platností od 1. září 1997 a platných učebních osnov. Rozvrh hodin těchto tříd odpovídal učebnímu plánu platného programu a reálné výuce. Povinná dokumentace byla průkazně vedena.

Dodržování učebních plánů a naplňování učebních osnov ve speciálních třídách sleduje ředitel při hospitační činnosti. Získané informace využívá pro poskytování zpětné vazby vyučujícím a tím i zkvalitňování plánování jejich výuky.

Kontrola naplňování učebního plánu a učebních osnov ve speciálních třídách je účinná.

Organizace vzdělávání a výchovy ve speciálních třídách je zabezpečena rozvrhem hodin, řádem školy a rozpisem přestávek. Rozvrh hodin respektuje psychohygienické zásady, délky některých přestávek však neodpovídají požadavkům právních předpisů. Kromě dvou desetiminutových přestávek jsou ostatní kráceny na pět minut a dvacetiminutová na patnáct minut. Přehledně a kvalitně zpracovaný řád školy obsahuje ustanovení v souladu s příslušným právním předpisem, uvedena jsou v něm také práva žáků a rodičů. Ti byli s obsahem řádu prokazatelným způsobem seznámeni. Žáci i jejich zákonní zástupci jsou pravidelně a

vhodnou formou poměrně podrobně seznamování s prospěchem, chováním a dalšími důležitými informacemi.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je až na nedostatky v délce některých přestávek funkční.

Výchovný poradce má odpovídající kvalifikaci a ve své práci se řídí podrobně zpracovaným ročním plánem. Jeho práce je promyšlená, k plnění úkolů přistupuje zodpovědně. S třídními učitelkami speciálních tříd úzce spolupracuje a podle jejich potřeb a požadavků zprostředkovává konzultace a případná vyšetření žáků odborníky Pedagogicko-psychologické poradny v Boskovicích, kteří každý měsíc školu navštěvují. S nimi také projednává případná přeřazení žáků z běžných tříd do speciálních. Věnuje se problematice výchovných problémů a poskytuje pomoc při výběru a umístění žáků do dalších vzdělávacích institucí. Prevenci sociálně-patologických jevů věnuje škola velkou pozornost. Má stanoveného zodpovědného pracovníka, který organizuje besedy a přednášky. Hlavním prostředkem působení na žáky jsou zavedené pravidelné pondělní třídnické hodiny, ve kterých se třídní učitelé plánovitě a systematicky věnují nejen této problematice, ale i mezilidským vztahům a dalším aktuálním událostem a problémům.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávací činnosti ve speciálních třídách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve speciálních třídách v předmětech český jazyk, matematika a řečová výchova

V jednotlivých speciálních třídách byli zařazeni žáci dvou nebo tří ročníků s rozdílným rozsahem a hloubkou postižení. Učitelky jsou plně kvalifikované, jedna z nich má dlouholetou praxi v tomto typu tříd, dvě, které pracovaly v jiném typu speciálních škol nastoupily v tomto školním roce. Na kvalitě práce se jejich menší zkušenost promítala ojediněle, jen v méně promyšlené organizaci hodiny z hlediska zapojení všech žáků a účelného využití času.

Výuka probíhala podle orientačně zpracovaných tematických plánů. Pro jednotlivé vyučovací hodiny měly učitelky jasně stanovené cíle, jejichž plnění přizpůsobovaly aktuálnímu stavu třídy a možnostem jednotlivých žáků. Důsledně dbaly na to, aby nová látka navazovala na již probrané a upevněné učivo.

Variabilní nábytek umožňoval uspořádat prostředí podle charakteru realizovaných činností. V hospitovaných hodinách žáci a učitelé používali schválené učebnice a pracovní sešity, obrazové nástěnné materiály, modely a některé nápaditě volené doplňkové pomůcky. Žáci se podílejí na výzdobě třídy, jsou vedeni k péči o její vzhled.

Při výuce byly, vzhledem ke složení žáků, využívány různé metody a formy. Převažovala skupinová a individuální práce. Podle charakteru učiva byla v některých hodinách na základě výkladu, vysvětlení a zadání úkolu preferovaná práce s učebnicí a samostatná práce v sešitě nebo na tabuli. V jiných převažovala práce ve skupinách nebo dvojicích s využitím spolupráce a kooperace mezi žáky. Vyučujícím se většinou dařilo uplatňovat činnostní pojetí výuky, úkoly zadávaly srozumitelně a ověřovaly si jejich pochopení. Pro samostatné aktivní učení a objevování však vytvářely méně příležitostí. Při všech činnostech zohledňovaly schopnosti a možnosti žáků a respektovaly jejich pracovní tempo. Do výuky se tak mohli úspěšně zapojit i žáci s nižšími vzdělávacími předpoklady. Většina žáků měla dobré pracovní návyky a učivo zvládali dobře. Pro dodržení psychohygienických zásad bylo při výuce využíváno střídání různých činností. Cílená relaxace vedoucí k celkovému uvolnění žáků však zařazena nebyla, což se u některých projevilo ve zvýšené únavě.

Ve většině hodin byla málo zařazena vstupní motivace. Uplatňovaná byla zejména průběžná motivace, která vycházela z dobré znalosti žáků. Pro vzbuzení jejich zájmu o výuku byly při srozumitelně volených otázkách využívány jejich životní zkušenosti a zážitky. Učitelky často žáky povzbuzovaly, chválily, v hodnocení jejich výsledků i chování byly objektivní a důsledné. Většinou se jim dařilo poskytovat jim okamžitou zpětnou vazbu o úspěšnosti. Žákům, kteří potřebovali individuální péči ji poskytovaly, aby pochopili probírané učivo. Občas byli žáci vedeni k vzájemnému hodnocení i sebehodnocení.

Učitelky svým rozvázným, klidným vystupováním a laskavým přístupem vytvářely při vyučování atmosféru pohody a vzájemné důvěry. Výrazně k tomu přispívaly pravidelné pondělní třídnické hodiny, při kterých měli žáci možnost diskutovat a vyjadřovat svoje názory. To se přenášelo i do vyučovacích hodin, kde je vyučující trpělivě vždy vyslechly. U mladších žáků, z nichž většina měla diagnostikovanou závažnější poruchu komunikačních schopností nebyly v péči o tuto oblast využity všechny možnosti školy. Přestože ve škole působí logopedická poradna, v její péče tito žáci nejsou.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce, matematice a řečové výchově ve speciálních třídách měly celkově velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Základní škola pravidelně zjišťuje výsledky vzdělávání pomocí standardizovaných testů, vlastních písemných prací a dlouhodobě prováděné diagnostiky čtení ve 3. a 4. ročníku. Ty jsou vyhodnocovány a jsou přijímána opatření ke zlepšení případných nedostatků. Ve speciálních třídách vzhledem k jejich složení testy ani písemné práce využívány zatím nejsou. Výsledky úrovně vědomostí žáků jsou hodnoceny individuálně na pedagogických radách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje uvedené v *Úplném znění zřizovací listiny „Základní škola Lysice, okres Blansko“* ze dne 24. listopadu 2003 jsou v souladu s údaji uvedenými v platném *Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. června 2002, č. j. 13 580/02-21* ze dne 31. května 2002.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Úplné znění zřizovací listiny „Základní škola Lysice, okres Blansko“* ze dne 24. listopadu 2003
2. *Rozhodnutí, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. června 2002, č. j. 13 580/02-21* ze dne 31. května 2002
3. *Rozhodnutí č. 6 /93 Školského úřadu v Blansku o zániku organizace sloučením v souladu s § 249 a následující zákoníku práce (sloučení ZvŠ pod ZŠ)* ze dne 12. července 1993
4. *Příloha k výkazu o základní škole o speciálních a specializovaných třídách podle stavu k 30. 9. 2003 Škol(MŠMT)V 3a-01* ze dne 2. října 2003
5. *Koncepce Základní školy Lysice pro období 2002 – 2006* bez udání data
6. *Hlavní úkoly školy pro školní rok 2003/2004* bez udání data
7. *Plán úsekového metodického sdružení pro školní rok 2003/2004*

8. *Roční plán výchovného poradce pro školní rok 2003/2004*
9. *Řád Základní školy Lysice s platností od 1. listopadu 2001*
10. *Vnitřní klasifikační řád bez udání data*
11. *Rozvrh hodin speciálních tříd pro školní rok 2003/2004*
12. *Organizace vyučování – přestávky bez udání data*
13. *Vzdělávací program zvláštní školy, č. j. 22 980/97-22*
14. *Personální dokumentace – doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků speciálních tříd a výchovného poradce ve školním roce 2003/2004*
15. *Třídní knihy a Třídní výkazy speciálních tříd školního roku 2003/2004*
16. *Dokumentace všech žáků navštěvujících speciální třídy ve školním roce 2003/2004 včetně Rozhodnutí o přijetí*
17. *Katalogové listy všech žáků speciálních tříd navštěvujících školu ve školním roce 2003/2004*
18. *Tématické plány speciálních tříd pro školní rok 2003/2004*
19. *Kritéria pro přidělení osobních příplatků bez udání data*
20. *Podklady pedagogů pro přidělení osobních příplatků ve školním roce 2003/2004 bez data*
21. *Evidence dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků*
22. *Sumář sebehodnocení pedagogů a hodnocení vedením školy ve školním roce 2003/2004*
23. *Zápisy z pedagogických rad*
24. *Žákovské knížky a sešity žáků speciálních tříd*
25. *Zápisy z hospitací ve speciálních třídách ve školním roce 2003/2004*
26. *Inspekční zpráva č.j. 125 071/2000-11024*

ZÁVĚR

Promyšlený výběr pedagogických pracovníků, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, spolu s jejich cíleným odborným vedením a realizovaným systémem dalšího vzdělávání vytváří mimořádně příznivé personální podmínky pro kvalitní plnění vzdělávacích i výchovných cílů ve speciálních třídách ZŠ.

Materiálně-technické vybavení školy využívané speciálními třídami je sice starší, ale udržované a umožňuje realizovat výuku v souladu s požadavky vzdělávacího programu.

Výuka ve speciálních třídách probíhala v příjemné atmosféře. Navozovaly ji vyučující svým vstřícným a citlivým přístupem, snahou chápat problémy jednotlivých žáků a respektovat a zohledňovat jejich individuální možnosti a schopnosti. Hledaly a uplatňovaly postupy, které jim pomáhaly překonávat obtíže při výuce. Vyučování mělo převážně činnostní charakter s aktivní účastí žáků a využitím vhodných pomůcek. Důsledně bylo sledováno pochopení učiva a jeho upevňování. Ve sledovaných hodinách se nedařilo vždy volit účinnou vstupní motivaci a organizovat jejich průběh tak, aby byli aktivně zapojeni všichni žáci.

Od poslední inspekce došlo k rozšíření počtu speciálních tříd ze dvou na tři. Zlepšily se tím podmínky pro realizaci výuky podle programu zvláštní školy, který umožňuje rozdělit žáky do tří stupňů. Vyučující tak mají možnost více se věnovat žákům individuálně a zařazovat častěji metody založené na kooperaci a spolupráci žáků při plnění úkolů.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Hana Sedláčková	Sedláčková Hana, v.r

V Blansku dne 24. května 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26. května 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Zdeněk Burýšek, ředitel Základní školy Lysice, okres Blansko	Burýšek Z., v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, PaedDr. Hana Sedláčková, nám. Republiky 1, 678 01 Blansko. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující

Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-06-10	12-1040/04/132-952
Zřizovatel	2004-06-10	12-1040/04/132-952
Rada školy		

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.